

VERBOND VAN VERZEKERAARS

**Handleiding
Uniform Pensioenoverzicht
2020**

**uniform
pensioen
overzicht**

Den Haag, juli 2019

Inhoudsopgave

1. [Inleiding](#)
2. [Structuur van de modellen](#)
3. [Gebruiksaanwijzing](#)
4. [Invullen Uniform Pensioenoverzicht Model 1](#)
  - [Versie uitkeringsovereenkomst en premieovereenkomst \(aanspraak op uitkering\)](#)
  - [Actieve- en gewezen deelnemers](#)
  - [Arbeidsongeschikt en uit dienst](#)
5. [Invullen Uniform Pensioenoverzicht Model 2](#)
  - [Versie kapitaalovereenkomst en premieovereenkomst \(aanspraak op kapitaal\)](#)
  - [Actieve- en gewezen deelnemers](#)
  - [Arbeidsongeschikt en uit dienst](#)
6. [Invullen Uniform Pensioenoverzicht Model 3](#)
  - [Versie premieovereenkomst \(beleggingsverzekering\)](#)
  - [Actieve- en gewezen deelnemers](#)
  - [Arbeidsongeschikt en uit dienst](#)
7. [Invullen Uniform Pensioenoverzicht Model 4](#)
  - [Ex-partner](#)
8. [Invullen Uniform Pensioenoverzicht Model 5](#)
  - [Pensioengerechtigden](#)

Over de handleiding

Deze handleiding bestaat uit twee delen. In het eerste deel (hoofdstuk 1, 2 en 3) vindt u algemene (wettelijke) informatie over de UPO-modellen. In het tweede deel (hoofdstuk 4 t/m 8) vindt u de verschillende modellen inclusief tekstuele uitleg. Deze uitleg helpt bij de ontwikkeling van de modellen.

Copyright UPO-format en iconen

- De UPO-modellen zijn op voordracht van de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars door de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid vastgesteld.
- De iconenset is eigendom van de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars.
- De iconen zijn geregistreerd bij het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom.
- Het gebruik van de iconen en het tekstformat van het UPO wordt uitsluitend toegestaan aan pensioenuitvoerders in de zin van de Pensioenwet en de Wet verplichte beroepspensioenregeling, ten behoeve van de communicatie met deelnemers over het tweedepijlerpensioen. Gebruik door derden is alleen mogelijk na toestemming van de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars.
- Hoewel aan de totstandkoming van deze handleiding de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor de gevolgen hiervan.

1. Inleiding

Op grond van de Pensioenwet zijn pensioenuitvoerders verplicht deelnemers een Uniform Pensioenoverzicht (UPO) te verstrekken:

- Artikel 38: jaarlijks aan actieve deelnemers¹
- Artikel 40: jaarlijks ter beschikking stellen aan gewezen deelnemers, waarvan één keer in de vijf jaar het UPO actief (digitaal of schriftelijk) verstrekt dient te worden aan gewezen deelnemers
- Artikel 42: één keer in de vijf jaar aan gewezen partners
- Artikel 44: jaarlijks aan pensioengerechtigden

In artikel 48 is opgenomen dat de informatie in bovenstaande artikelen wordt verstrekt door middel van een UPO.

Doel Uniform Pensioenoverzicht

Het doel van het Uniform Pensioenoverzicht is om deelnemers en hun eventuele partner en kind(eren) jaarlijks inzicht te geven in hun huidige en toekomstige pensioensituatie. Van belang is dat de deelnemer het UPO zorgvuldig leest (en bewaart), weet welke pensioenopbouw hij voor zichzelf en zijn nabestaanden heeft, weet welke uitkering hij of zijn nabestaanden krijgen, welke mate van afhankelijkheden er zijn, en dat hij op ww.mijnpensioenoverzicht.nl een totaaloverzicht kan vinden.

Modellen 2020

De belangrijkste wijzigingen van het UPO 2019 vloeiden voort uit de herziening van de Europese IORP II-richtlijn. In Nederlandse wetgeving is opgenomen dat één onderdeel van de herziene IORP II-richtlijn pas in 2020 voor het eerst op het UPO wordt getoond: 'het ouderdomspensioen in drie scenario's'. De belangrijkste wijziging in de modellen 2020 is het toevoegen van dit onderdeel (modellen 1, 2 en 3). Hier is ook een nieuw icoon voor ontwikkeld. Voor het berekenen van de 3 scenario's moet de Uniforme Rekenmethodiek (URM) worden gebruikt.

Daarnaast zijn er enkele (kleine) aanpassingen gedaan die niet voortvloeien uit gewijzigde regelgeving. Het gaat hierbij om:

- Andere rekenwijze van het te bereiken pensioen bij kapitaal- en premieregelingen (modellen 2 en 3)
- De blokken 'verhoging pensioen' en 'verlaging pensioen' zijn samengevoegd (modellen 1, 4 en 5)
- Verwijziging naar de scenario's (mpo.nl) opgenomen (model 5)
- Kleine tekstuele aanpassingen (alle modellen)

Meer informatie over de UPO-modellen leest u in het volgende hoofdstuk en in deel twee van deze handleiding. De wijzigingen t.o.v. de handleiding 2019 zijn grijs gemarkeerd

Gelaagd communiceren

De Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars hebben bij het verstrekken van de UPO-modellen door pensioenuitvoerders 'gelaagde communicatie' voor ogen.

Laag 1 is een trigger aan de deelnemer om het UPO tot zich te nemen. Dit is een stap die uitvoerders geheel zelf kunnen invullen. Het kan bijvoorbeeld een e-mail en/of een gekleurde envelop zijn met

---

¹ Arbeidsongeschikten worden ook tot de actieven gerekend. Zij zijn op grond van de Pensioenwet immers nog deelnemer aan de pensioenregeling.

daarin het UPO als bijlage of een link naar de mijnomgeving. Geadviseerd wordt om in deze trigger te melden waarom het voor de deelnemer van belang is om de genoemde actie uit te voeren en/of het UPO te lezen en om de deelnemer te wijzen op mijnpensioenoverzicht.nl, omdat de deelnemer daar een totaaloverzicht kan vinden.

Laag 2 is het UPO zelf: het UPO bevat de basisinformatie over de huidige pensioensituatie van de deelnemer en kan gearchiveerd worden

Daarnaast zijn er in het UPO diverse links opgenomen, waarin verdiepende informatie en een totaaloverzicht gevonden kan worden. Bijvoorbeeld Mijnpensioenoverzicht.nl en een link naar Pensioen 1-2-3. De informatie achter deze links kan worden gezien als laag 3.

Voorbeeldteksten

De modellen voor het UPO en de handleiding bij het UPO bevatten voorbeeldteksten. Dit betekent dat pensioenuitvoerders de teksten zelf kunnen aanpassen of aanvullen, bijvoorbeeld om meer specifiek in te spelen op de eigen pensioenregeling of de behoeften van deelnemers. Omwille van de uniformiteit wordt uitvoerders gevraagd om zo dicht mogelijk bij de voorbeeldteksten te blijven. Let op: kopjes en iconen op de UPO-modellen mogen niet worden gewijzigd, hetzelfde geldt voor de volgorde van informatieblokken.

2. Structuur van de modellen

De modellen

In de Pensioenwet zijn verschillende vormen van pensioenregelingen vastgelegd. Per vorm stelt de Pensioenwet specifieke eisen aan de communicatie. Deze vormen zijn voor het Uniform Pensioenoverzicht (functioneel) samengevoegd in verschillende modellen. U kiest het model dat aansluit bij uw regeling.

Model 1. Uitkeringsovereenkomst en premieovereenkomst (aanspraak op uitkering)

Dit model kan worden gebruikt voor actieve deelnemers, gewezen deelnemers en deelnemers die geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt of uit dienst zijn. Dit model is geschikt voor de volgende vijf regelingen:

1. Eindloonregeling. Hierbij is de uitkering gebaseerd op het laatste salaris (inkomen).
2. Middelloonregeling. Hierbij wordt elk jaar pensioen opgebouwd over het salaris van dat jaar. De uitkering is gebaseerd op het gemiddeld verdiende salaris tijdens de loopbaan.
3. Vaste bedragenregeling. Hierbij wordt op basis van een bepaalde periode van deelneming een vast bedrag aan pensioen toegekend, onafhankelijk van de hoogte van het salaris.
4. Premiereregeling. Hierbij wordt jaarlijks een percentage van de pensioengrondslag als premie beschikbaar gesteld om pensioen te verzekeren.
5. Nettopensioen. Hierbij wordt jaarlijks een percentage van het loon dat hoger is dan de fiscale aftoppingsgrens als premie beschikbaar gesteld om pensioen op te bouwen.

Model 2. Kapitaalovereenkomst en premieovereenkomst (aanspraak op kapitaal)

Dit model kan worden gebruikt voor actieve deelnemers, gewezen deelnemers en deelnemers die geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt of uit dienst zijn. Dit model is geschikt voor de volgende drie regelingen:

1. Kapitaalregeling. Hierbij wordt een kapitaal verzekerd. Met dit kapitaal moet op de pensioendatum een periodieke pensioenuitkering worden aangekocht. De hoogte van dit te verzekeren kapitaal wordt vastgesteld aan de hand van de regels uit de pensioenbrief.
2. Premiereregeling. Hierbij wordt jaarlijks een percentage van de pensioengrondslag als premie beschikbaar gesteld om een pensioenkapitaal op te bouwen. Met het pensioenkapitaal moet op de pensioendatum een periodieke pensioenuitkering worden aangekocht.
3. Nettopensioen. Hierbij wordt jaarlijks een percentage van het loon dat hoger is dan de fiscale aftoppingsgrens als premie beschikbaar gesteld om een pensioenkapitaal op te bouwen.

Model 3. Premieovereenkomst (beleggingsverzekering)

Dit model kan worden gebruikt voor actieve deelnemers, gewezen deelnemers en deelnemers die geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt of uit dienst zijn. Dit model is geschikt voor de volgende twee regelingen:

1. Een premiereregeling waarbij jaarlijks een percentage van de pensioengrondslag als premie beschikbaar wordt gesteld om een pensioenkapitaal op te bouwen. De premies worden na aftrek van de kosten belegd in beleggingsfondsen. De beleggingswaarde is onder meer afhankelijk van koersontwikkelingen. Met het pensioenkapitaal wordt op de pensioendatum een periodieke pensioenuitkering aangekocht.
2. Nettopensioen. Hierbij wordt jaarlijks een percentage van het loon dat hoger is dan de fiscale aftoppingsgrens als premie beschikbaar gesteld om een pensioenkapitaal op te bouwen. De premies worden na aftrek van kosten belegd in beleggingsfondsen. De beleggingswaarde is

onder meer afhankelijk van koersontwikkelingen. Met het pensioenkapitaal wordt op de pensioendatum een periodieke pensioenuitkering aangekocht.

Model 4. Ex-partner

Met dit model kunnen de volgende opgaven worden gedaan:

- Bijzonder partnerpensioen in rentevorm, zowel voor als na de pensioendatum (aanspraak op uitkering).
- Verevend ouderdomspensioen in rentevorm en bijzonder partnerpensioen in rentevorm, zowel voor als na de pensioendatum (aanspraak op uitkering).
- Bijzonder partnerpensioen na de pensioendatum waarvoor een kapitaal is verzekerd (aanspraak op kapitaal).
- Verevend ouderdomspensioen en bijzonder partnerpensioen na de pensioendatum waarvoor een kapitaal is verzekerd (aanspraak op kapitaal).
- Bijzonder partnerpensioen na de pensioendatum waarvoor een beleggingswaarde wordt opgebouwd of een kapitaal bij overlijden is verzekerd (beleggingsverzekering).
- Verevend ouderdomspensioen waarvoor een beleggingswaarde wordt opgebouwd, bijzonder partnerpensioen in rentevorm (beleggingsverzekering).
- Verevend ouderdomspensioen en bijzonder partnerpensioen na de pensioendatum waarvoor een beleggingswaarde wordt opgebouwd (beleggingsverzekering).

Model 5. Pensioengerechtigden

Dit model wordt gebruikt voor de volgende pensioengerechtigden:

- Ontvangers van een (verevend) ouderdomspensioen
- Ontvangers van een partnerpensioen (ANW-hiaatverzekering)
- Ontvangers van een arbeidsongeschiktheidspensioen
- Ontvangers van een verevend ouderdomspensioen
- Ontvangers van een wezenpensioen

3. Gebruiksaanwijzing

Spelregels

- Alle iconen die op het UPO gebruikt mogen worden, vindt u op de UPO-website. Voor het gebruik van de iconen op het UPO gelden dezelfde regels als voor gebruik op Pensioen 1-2-3. U vindt alle regels in de [stijlgids](#) voor Pensioen 1-2-3.
- Het UPO kan digitaal en schriftelijk worden verstrekt. Het UPO mag digitaal worden verstrekt, tenzij de deelnemer bezwaar maakt tegen digitale verstrekking. Wordt het UPO schriftelijk verstrekt dan moeten de volgorde, hoofdkopteksten en iconen van het UPO-model worden overgenomen. Als het UPO digitaal wordt verstrekt, dan moeten de iconen, hoofdkopteksten en onderwerpen worden overgenomen, maar van de volgorde mag worden afgeweken als bij de deelnemers getoetst is wat hun wensen en behoeften zijn.
- De pensioenuitvoerder verstrekt de deelnemer, gewezen deelnemer, gewezen partner of pensioengerechtigde aan wie de informatie digitaal wordt verstrekt, op verzoek een papieren afschrift van de informatie.
- De subkopjes, bijvoorbeeld 'Heeft u vragen' zijn niet verplicht om letterlijk over te nemen. Pensioenuitvoerders mogen bijvoorbeeld ook in plaats van de vragende subkopjes, subkopjes opnemen die antwoorden geven.
- Digitaal communiceren kent veel mogelijkheden om de boodschap goed af te stemmen op de behoeften van de individuele deelnemer. Om deze reden staat de volgorde bij de digitale communicatie niet vast. Wel moet er in de digitale omgeving een downloadbaar bestand (archieffunctie) zijn dat is opgebouwd volgens de voorgeschreven volgorde.
- Het UPO kent verplichte onderdelen (informatie-elementen) die getoond moeten worden en optionele onderdelen die een pensioenuitvoerder kan tonen.
- Het UPO heeft geen voorgeschreven teksten. Zowel bij schriftelijke als digitale communicatie mogen de teksten zelf worden ingevuld. Omwille van de uniformiteit wordt uitvoerders gevraagd om zo dicht mogelijk bij de voorbeeldteksten te blijven. Kopjes en iconen mogen niet worden gewijzigd! Pensioenuitvoerders hebben de vrijheid om de teksten aan te laten sluiten op de eigen huisstijl (termen, tutoyeren, schrijfwijzen), maar geadviseerd wordt om zo dicht mogelijk bij de voorbeeldteksten te blijven.
Alleen bij het partner- en wezenpensioen mag gekozen worden voor een ander icoon dat beter aansluit op de regeling (met toevoeging van paraplu/portemonnee en een andere samenstelling van de poppetjes).
- De tekst over de voorwaardelijkheid van de toeslagverlening is vormvrij. Pensioenuitvoerders zijn vrij om de in voorgaande jaren voorgeschreven tekst van de AFM te gebruiken. Bij de keuze van welke tekst wordt gebruikt moet ook rekening worden gehouden met de informatiebehoeften en kenmerken van hun deelnemers (lid 2 artikel 48 van de Pensioenwet).
- De kaders die rond de blokken gebruikt worden, mogen flexibel ingericht worden. Zo kan de ruimte op het UPO efficiënt gebruikt worden.
- In tegenstelling tot eerdere jaren zijn er vanaf het UPO 2017 geen toelichtingen meer ontwikkeld. Pensioenuitvoerders zijn dus vrij om de toelichting zelf te ontwikkelen en in te vullen. Pensioenuitvoerders zijn niet verplicht om een toelichting te maken. Bij digitale verstrekking kan de toelichting ook onderdeel zijn van het UPO-model, bijvoorbeeld door een mouse-over toelichting.
- Voor gewezen deelnemers die in de periode relevant voor het UPO pensioen hebben opgebouwd, moet de factor A ook worden opgenomen. Dit geldt dus voor het eerste jaar waarin het UPO wordt verstrekt. Voor de andere jaren is dit blok niet relevant en hoeft het niet getoond te worden. Bij het nettopensioen hoeft de factor A ook niet te worden getoond.

Hoe is het UPO opgebouwd?

Het Uniform Pensioenoverzicht bestaat over het algemeen uit vier blokken:

1. Basisgegevens
2. Aanspraken
3. Zekerheid
4. Meer weten

Het UPO voor arbeidsongeschikte deelnemers (modellen 1, 2 en 3) bevat nog een vijfde blok over de pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid.

Tekst: optioneel of verplicht

Optionele onderwerpen staan tussen scherpe haken (< >). De teksten tussen deze haakjes geven aan dat u een keuzemogelijkheid heeft of een invulmogelijkheden: u moet een keuze maken uit de gegeven mogelijkheden of de juiste tekst invullen. Hierbij geldt: staat een tekst tussen scherpe haken én is het onderwerp en/of de tekst van toepassing op de pensioenregeling, dan moet u deze onderdelen opnemen.

Als u eigen tekst kunt/moet toevoegen, wordt dit aangegeven met vierkante haken [..].

Hybride regelingen

Er zijn door de sector 5 aparte UPO-modellen ontwikkeld. Sommige pensioenuitvoerders hebben hybride regelingen. Bij hybride regelingen is het de vraag of er twee aparte modellen moeten worden gebruikt of dat verschillende modellen kunnen worden gecombineerd in één model. Het is aan de pensioenuitvoerder om een goede afweging te maken. Duidelijkheid voor de deelnemer staat hierbij voorop.

5. Invullen Uniform Pensioenoverzicht Model 2

Versie kapitaalovereenkomst en premieovereenkomst (aanspraak op kapitaal). Actieve- en gewezen deelnemers. Arbeidsongeschikt en uit dienst

Uniform Pensioenoverzicht <2020> (1)

Stand op: <31-12-jjjj-1><1-1-<jjjj> (2)

Uw persoonlijke gegevens (3)

[Naam]

Geboren op: [datum]

<Werkgever: [naam werkgever]>

<Herkeningsnummer: [nummer]>

Uw partner <en kinderen> (4)

[Naam]

Geboren op: [datum]

Uw pensioengegevens (5)

<Pensioenuitvoerder: [naam pensioenuitvoerder]>

Soort pensioenregeling: <netto> [naam en/of soort regeling]

<Datum in dienst bij huidige werkgever: [datum]>

< Datum start <deelname><pensioenopbouw> aan deze pensioenregeling: [datum]>

<Datum uit dienst: [datum]>

<Datum einde <deelname><pensioenopbouw> <aan><in> deze pensioenregeling: [datum]>

Leeftijd waarop het pensioen in dit overzicht is berekend: <xx> jaar (6)

<Leeftijd waarop u uw pensioen in wilt laten gaan: <xx> jaar> (6)

Totale premie<percentage> <die><dat> uw werkgever aan ons betaalt: [premie per periode] (7)

<Premie<percentage> <die><dat> uw werkgever betaalde in <jjjj>: [premie]> (7)

Premie<percentage> <die><dat> u betaalde in <jjjj>: [premie] [zie loonstrook] (7)

<Begin <gedeeltelijke> premievrijstelling omdat u <gedeeltelijk> arbeidsongeschikt bent: [datum]>

<Uw <salaris><inkomen> dat meetelt voor uw pensioenregeling: [pensioengevend salaris]>

<Deel> van uw <salaris><inkomen> waarover u geen pensioen opbouwt: <[franchise]>

Deel van uw <salaris><inkomen> waarover u pensioen opbouwt: [pensioengrondslag]

<Percentage<s> jaarlijkse pensioenopbouw: [percentage]> van het deel van uw <salaris><inkomen> dat meetelt

<Aantal uur dat u per week werkt: [aantal uur]>

<Percentage dat u werkt in verhouding tot een volledig dienstverband: [percentage]>

<Beschikbare premie <als percentage van de pensioengrondslag>: [bedrag] [percentage]>

<Alle bedragen in dit pensioenoverzicht baseren wij op de gegevens in dit blok.

Veranderingen in uw persoonlijke situatie zijn van invloed op de hoogte van uw uiteindelijke pensioen. Gaat u bijvoorbeeld in de toekomst minder werken of stopt u met werken? Dan bouwt u in de toekomst minder pensioen op.> (8)

(1) De term 'Uniform Pensioenoverzicht' moet voor de uniformiteit gebruikt worden en moet voor de herkenbaarheid opvallend worden weergegeven. Tevens is voorgeschreven dat het woord 'Pensioenoverzicht' in de titel wordt opgenomen. Het pensioenoverzicht krijgt het jaartal waarin het wordt verstrekt. Een kopie van een Uniform Pensioenoverzicht uit een zeker jaar behoudt het oorspronkelijke jaartal.

(2) Voor de peildatum wordt bij (actieve en gewezen) deelnemers gekozen voor 1-1 of 31-12.

(3) Onder 'Uw gegevens' worden de persoonlijke gegevens van de deelnemer opgenomen. Het is niet verplicht om de naam van de werkgever en het herkenningsnummer op te nemen. Pensioenuitvoerders worden aangeraden om het BSN-nummer van de deelnemer niet meer te vermelden op het UPO. Dit met het oog op de nieuwe privacy verordening (mei 2018) en mogelijke datalekken

(4) Het kopje 'Uw partner <en kinderen>' moet worden overgenomen. Bij een onbepaald partnersysteem mag de naam van de partner wegblijven. Als de naam bekend is, kan deze worden ingevuld. Dit geldt ook voor de geboortedatum. Bij een bepaald partnersysteem „geen partner” vermelden als de deelnemer expliciet heeft gemeld dat hij/zij geen partner heeft. Als er geen partner bekend is en het is wel van belang voor de regeling om een eventuele partner aan te melden, wordt „geen partner bekend” vermeld. Dit heeft de signaalfunctie naar de deelnemer om een bij de uitvoerder onbekende, maar wel bestaande partner alsnog aan te melden. Er mag ook worden toegevoegd: 'Let op: heeft u wel een partner, meld deze dan bij ons aan'.

Als het van belang is om eventuele kinderen aan te melden, moet de optie 'en kinderen' gebruikt worden. Als er geen kinderen bekend zijn, wordt „geen kinderen bekend” vermeld. Ook hier is dit de signaalfunctie naar de deelnemer om bij de uitvoerder onbekende, maar wel bestaande kinderen alsnog aan te melden.

Uitvoerders ontvangen soms het signaal van deelnemers van wie de partner is overleden (of die net zijn gescheiden), dat de melding 'geen partner bekend' niet passend of kwetsend is. Aanbeveling is hiermee rekening te houden bij het opstellen van de tekst

Is de partner overleden dan kan de uitvoerder kiezen om bij de gegevens van de partner toe te voegen: overleden na [peildatum]

(5) Het laatste gedeelte van dit blok geeft ruimte om bepaalde (regeling)informatie op te nemen die relevant is voor het Uniform Pensioenoverzicht. Een aantal elementen zijn wel verplicht (zie punten 6 en 7). Bij het soort regeling moet in dit model een keuze worden gemaakt uit 'kapitaalovereenkomst' en 'premieovereenkomst' (aanspraak op kapitaal) en er moet aan worden gegeven of het een bruto of netto regeling is. De gegevens met betrekking tot datum uit dienst of beëindiging zijn relevant voor gewezen deelnemers. Gegevens over onder andere pensioengevend salaris en de franchise zijn juist niet relevant voor gewezen deelnemers.

Er is een zekere mate van flexibiliteit bij het invullen hiervan omdat er veel verschillende regelingen zijn en ook nog combinaties van regelingen. Helderheid voor de deelnemer moet dan ook het uitgangspunt zijn. Daarnaast wordt geadviseerd om hier niet te veel gegevens over de regeling zelf op te nemen en bijvoorbeeld te verwijzen naar het Pensioen 1-2-3. Het streven is immers om het UPO beknopt te houden.

(6) Bij 'Uw pensioengegevens' moet worden opgenomen wat de in de pensioenregeling meest actueel bekende pensioenleeftijd van de deelnemer is. Mocht bij de pensioenuitvoerder bekend zijn wat de door de deelnemer gekozen pensioenleeftijd is, dan mag deze ook worden toegevoegd. (ook als deze eventueel op andere wijze is vastgelegd, geef dan zo concreet aan hoe die is vastgelegd). Voor deelnemers moet duidelijk zijn of het te bereiken pensioen (zie punt (11) hierna) is gebaseerd op de vastgelegde/gekozen pensioenleeftijd of op basis van de pensioenleeftijd in de pensioenregeling. Is

nog niet sprake van een gekozen pensioenleeftijd, dan is het aan te bevelen om in communicatie bij het UPO duidelijk te maken dat de pensioenleeftijd nog kan veranderen. Als het UPO wordt verstrekt aan een gewezen deelnemer dan wordt de voor de gewezen deelnemer relevante pensioenleeftijd getoond.

(7) Op het UPO moet informatie worden opgenomen over de bijdragen die de werkgever en werknemer gedurende de afgelopen twaalf maanden hebben betaald, rekening houdend met de specifieke aard van de pensioenregeling, moet worden opgenomen. Het gaat om de totale overeengekomen/reglementair bepaalde (verschuldigde) premie die is betaald in de 12 maanden voor de peildatum van het UPO (of die over die periode nog betaald moet worden). Deze informatie moet daarom verplicht worden opgenomen bij 'Uw pensioengegevens'. Er zijn hier verschillende opties mogelijk: mocht bij de pensioenuitvoerders niet bekend zijn welke afspraken werkgever en werknemer onderling hebben gemaakt over de premieverdeling, dan volstaat het om alleen de totale werkgeversafdracht te noemen en voor het deelnemersgedeelte te verwijzen naar de loonstrook. Het noemen van een premiepercentage volstaat, al mogen ook absolute bedragen worden genoemd. Mocht de premieverdeling wel bekend zijn, dan is het voor de deelnemer het meest wenselijk als de totale premieafdracht genoemd wordt, gevolgd door het gedeelte dat de werkgever voor zijn rekening neemt en het gedeelte dat de werknemer betaalt. Ook is het toegestaan om de verschillende premiecomponenten inzichtelijk te maken: bijvoorbeeld premie voor ouderdomspensioen, premie voor dekking arbeidsongeschiktheid en premie voor het nabestaandenpensioen.

Past u de voorbeeldteksten waar nodig aan om de situatie voor een deelnemer zo duidelijk mogelijk te maken.

Indien het UPO verstrekt wordt aan gewezen deelnemers kan de informatie over de premie weggelaten worden.

Bij gedeeltelijk arbeidsongeschikte deelnemers nemen we het gedeelte van de premie op dat de werkgever betaalt. Daarnaast nemen we het gedeelte op dat de uitvoerder betaalt ivm de premievrijstelling (door uw pensioenuitvoerder/ons betaalde premie ivm premievrijstelling). Als een uitvoerder dit niet kan splitsen, dan tekstuele toevoeging: een deel van de premie wordt door uw pensioenuitvoerder betaald ivm premievrijstelling. En bij volledige arbeidsongeschiktheid wordt er geen door de werkgever verschuldigde premie opgenomen. Maar nemen we alleen de tekst op dat de uitvoerder de premie betaalt.

Let op: Bij 'Uw pensioengegevens' staan de gegevens die gelden op het peildatum van het UPO. De informatie over de premie is hier een uitzondering op, want daarbij gaat het om de betaalde premie in de afgelopen 12 maanden.

(8) Pensioenuitvoerders mogen er voor kiezen om het blok 'uw pensioengegevens' te eindigen met deze tekst. Doel van deze tekst is dat deelnemers weten dat alle prognoses in de rest van het UPO gebaseerd zijn op de gegevens die hier zijn getoond. In plaats van deze tekst mogen pensioenuitvoerders er ook voor kiezen om in het blok 'Welk pensioen kunt u verwachten' en in het blok 'Wat als het mee- of tegenzit' expliciet te vermelden dat bij de bedragen uit wordt gegaan van voortzetting dienstverband.

<<Opbouw van uw pensioen bij arbeidsongeschiktheid (9)>>

U bouwt <gedeeltelijk> pensioen op (9)

U bent <gedeeltelijk> arbeidsongeschikt. Uw pensioenopbouw gaat <gedeeltelijk><voor <x>%><volledig> door. <Ook als uw dienstverband gestopt is.> <Verandert de mate van uw arbeidsongeschiktheid? Dan verandert ook uw pensioen<opbouw> <en de uitkering aan uw partner en eventuele kinderen als u overlijdt>.>>

(9) Dit blok wordt alleen opgenomen indien de deelnemer arbeidsongeschikt is. In dit blok mag u het percentage opnemen waartegen de pensioenopbouw wordt voortgezet. De zin 'Ook als u

dienstverband beëindigd is' verwijst naar het dienstverband tijdens welk de deelnemer pensioen bij deze pensioenuitvoerder heeft opgebouwd.

Welk pensioen kunt u verwachten?

<Wat krijgt u als u met pensioen gaat?

Als u met pensioen gaat, koopt u met het kapitaal dat u heeft opgebouwd een pensioen aan.

Tot <31-12-jjjj-1><1-1-jjjj> heeft u bij ons opgebouwd: (10)

kapitaal op <x>-jarige leeftijd € <bedrag>

<kapitaal op <x>-jarige leeftijd € <bedrag>>

<Verwacht kapitaal op pensioendatum € <bedrag>>

Inschatting van uw aan te kopen pensioen als u nu stopt met werken

(11) <Stel dat u op <31-12-jjjj-1><1-1-jjjj> was gestopt met werken <bij deze werkgever><in deze bedrijfstak><in deze beroepsgroep>.><Stel dat u op <31-12-jjjj-1><1-1-jjjj> was gestopt met het opbouwen een kapitaal voor uw pensioen>.<Dan is de verwachte waarde van uw kapitaal op uw <xx>^e € <bedrag>.> U kunt dan naar verwachting <met dit kapitaal> op uw <richtleeftijd>^e onderstaand pensioen aankopen:

<vanaf <x> tot <x> jaar € <bedrag> <bruto><netto> per jaar>

<vanaf <x> tot <x> jaar € <bedrag> <bruto><netto> per jaar>

vanaf <x> jaar zolang u leeft € <bedrag> <bruto><netto> <per jaar> <in het eerste jaar>

Inschatting van uw aan te kopen pensioen als u blijft werken

(12) <Stel dat u tot uw <[standaard pensioenrichtleeftijd]>^e ><uw pensionering> <blijft werken bij deze werkgever><blijft werken in deze bedrijfstak><blijft werken in deze beroepsgroep><in dezelfde mate arbeidsongeschikt blijft>.<Dan is de verwachte waarde van uw kapitaal op uw <xx>^e € <bedrag>.> U kunt dan naar verwachting <met dit kapitaal> onderstaand pensioen aankopen:

<vanaf <x> tot <x> jaar € <bedrag> <bruto><netto> per jaar>

<vanaf <x> tot <x> jaar € <bedrag> <bruto><netto> per jaar>

vanaf <x> jaar zolang u leeft € <bedrag> <bruto><netto> <per jaar><in het eerste jaar>>

(13) We gaan er hierbij vanuit dat u op uw <xx>^e een <stabiel><vast><variabel> pensioen aankoopt. [tekst keuzemoment] Ga voor meer informatie naar <link mijnomgeving>.

(14) <Uw pensioenregeling is op <datum> gewijzigd. Uw pensioenregeling veranderde op de volgende punten: [de pensioeningangleeftijd], [de franchise], [het opbouwpercentage], [de beschikbare premie als percentage van de pensioengrondslag], [de beschikbare premie].>

De AOW van de overheid staat niet op dit overzicht. Die vindt u op

www.mijnpensioenoverzicht.nl. (15)

(16) <Let op: Bij bovenstaande bedragen is <geen> rekening gehouden met uw scheiding<en>. Een deel van uw pensioen <is><gaat> naar uw ex-partner<s> <gegaan>. <Uw pensioen kan door uw scheiding<en> fors lager uitvallen.> [Toevoegen waar meer informatie te vinden is, indien er geen rekening is gehouden met de scheiding<en> en/of vermelding dat de deelnemer nog een brief zal ontvangen.]>

(17) <Let op: In uw pensioenregeling is een garantieregeling van toepassing. Bij bovenstaande bedragen is <wel> <geen> rekening gehouden met uw garanties. Op <link naar mijn omgeving of website> vindt u meer informatie over de garantieregeling.>

(10) In deze regeling is een kapitaal verzekerd. Vermeld wordt het opgebouwde kapitaal op de peildatum van het UPO. Als er sprake is van meerdere pensioenleeftijden dan herhaalt u de passage "Kapitaal op <x>-jarige leeftijd enz."

Indien er alleen sprake is van een partnerpensioen dan hoeft het hele blok ouderdomspensioen niet te worden opgenomen.

(11) Er moet op het UPO een indicatie worden gegeven van het nominaal aan te kopen pensioen op pensioendatum dat met het te bereiken kapitaal bij beëindiging dienstverband (per peildatum) kan worden gekocht. Deze berekening moet gedaan worden op basis van de Uniforme Rekenmethodiek (URM)³. In het UPO dient de nominale pensioenindicatie te worden berekend aan de hand van de scenarioset (van de URM) voor de rendementen van DNB. Het mediaanscenario moet worden getoond. Daarbij moet worden uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

- In de berekeningen geen rekening houden met toekomstige looninflatie van het salaris;

- In de berekeningen geen rekening houden met carrière stijgingen van het salaris;

- In de berekening geen rekening houden met verhogingen van de franchise;

- In de berekening geen rekening houden met toevoeging van toekomstige premies.

- (per saldo dus rekenen met een bevroren pensioengrondslag vanaf aanvang berekening);

- Rekening houden met het doorlopen van de betreffende premiestafel;

- Rendementen toepassen cf. de DNB scenarioset (om onder andere te komen tot de verwachte nominale pensioenuitkering);

- De rente uit het scenario gebruiken en de sterftegrondslagen op basis van de peildatum van het UPO.

Het te bereiken kapitaal op pensioendatum mag ook worden opgenomen. Wetgeving verplicht pensioenuitvoerders ook om informatie over garanties toe te voegen aan het UPO. Mocht de beleggingswaarde op pensioendatum (gedeeltelijk) gegarandeerd zijn dan moeten pensioenuitvoerders hier, of bij onderdeel 16, deze garantie benoemen. Het te bereiken kapitaal (bij beëindiging dienstverband) is het kapitaal behorende bij het 50ste percentiel uit de nominale URM-berekening.

Afhankelijk van de regeling en de keuze van de spilleeftijd worden één, twee of drie bedragen ingevuld. Het is dus mogelijk om één of twee regels weg te laten. In elk geval moet de laatste regel „vanaf <x> jaar zolang u leeft" worden overgenomen en ingevuld, ook als dit bedrag nihil is. De eventuele verschillende pensioensoorten wel optellen voor de betreffende periode.

Vermelding van "in het eerste jaar" alleen relevant bij variabele uitkering.

Indien er sprake is van een netto pensioenregeling dan kan in dit blok bruto worden vervangen door 'netto'.

Bij een conversie naar een nieuwe pensioenleeftijd is het toegestaan om op het UPO het effect van deze conversie te tonen. Voordeel hiervan is dat mensen hun UPO's van twee opvolgende jaren vergelijken, ze niet verrast worden door een plotseling veel hoger pensioen.

³ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2018-22286.html>

(12) Er moet op het UPO voor actieve deelnemers ook een indicatie worden gegeven van het aan te kopen pensioen op pensioendatum bij voortzetting dienstverband tot de pensioenleeftijd. Ook deze berekening moet gedaan worden op basis van de Uniforme Rekenmethodiek (URM). In het UPO worden de pensioenindicaties berekend aan de hand van de scenarioset (van de URM) voor de rendementen van DNB. Het mediaanscenario moet worden getoond. Daarnaast moeten dezelfde uitgangspunten worden gebruikt (zie 11), maar dan wordt het jaarlijkse kapitaal ook elk jaar verhoogd met de premie-inkomsten.

Het te bereiken kapitaal op pensioendatum mag ook worden opgenomen. Het te bereiken kapitaal (bij voortzetting dienstverband) is het kapitaal behorende bij het 50ste percentiel uit de nominale URM-berekening.

Vermelding van "in het eerste jaar" alleen relevant bij variabele uitkering.

Voor het berekenen van de pensioenindicatie bij het te bereiken kapitaal kunnen onderdelen uit de regeling toegepast worden die na de peildatum van 31-12 zijn gewijzigd. In het UPO moet in dat geval aangegeven worden welke gegevens zijn aangepast. Dit is alleen van toepassing als het te bereiken pensioen wordt getoond.

(13) Voor de deelnemer is het van belang om te weten of bij de genoemde bedragen uit is gegaan van aankoop van een stabiel, vast of variabel pensioen. Optioneel kan worden toegevoegd dat de deelnemer die keuze al heeft doorgegeven, of dat de deelnemer in de (nabije) toekomst een keuze moet maken, of dat er nog geen keuze bekend is en dat uitgegaan is van de default.

(14) In nadere regelgeving is opgenomen dat op het UPO elke wezenlijke wijziging t.o.v. het UPO van voorgaande jaar moet worden aangegeven. Bij een wezenlijke wijziging kan onder meer worden gedacht aan een relevante wijziging van de reglementaire pensioenleeftijd, de franchise, het opbouwpercentage en de beschikbare premie. Indien er tussen het verstrekken van 2 UPO's reglementswijzigingen zijn geweest dan moeten deze worden vermeld op het laatste UPO. Pensioenuitvoerders hebben twee opties met betrekking tot waar deze tekst wordt opgenomen: 1. Op het UPO zelf. 2. In de voorbrief/mail van het UPO.

(15) Deze tekst is verplicht.

(16) Als de gevolgen van <een> scheiding<en> niet verwerkt <is><zijn> in de bedragen, moet u de "Let op tekst" over scheiding opnemen: 'Uw pensioen kan door uw scheiding<en> fors lager uitvallen'. Deze zin is in dat geval verplicht! Ook moet er dan worden vermeldt waar de deelnemer meer informatie kan vinden over de gevolgen van zijn scheiding<en> op zijn opgebouwde ouderdompensioen.

Als de gevolgen van <een> scheiding<en> voor het ouderdompensioen <zijn><is> verwerkt, dan kunt u de zin "Bij bovenstaande bedragen is rekening gehouden met uw scheiding<en>. Een deel van uw pensioen is naar uw ex-partner<s> gegaan." gebruiken.

(17) Indien van toepassing moet de 'Let op'-tekst opgenomen worden over (voorwaardelijke) garanties (garantierendementen en/of garantiekapitalen) van deelnemers. Nieuwe wetgeving (zie voetnoot 7) schrijft voor dat informatie over garanties moet worden opgenomen op het UPO. Als er bijvoorbeeld een kapitaal van 100.000 euro op de pensioendatum gegarandeerd is, dan moet de deelnemer deze garantie terug kunnen vinden op het UPO.

NB Aspirant-deelnemer

Bij een aspirant-deelnemer zullen de uitkomsten bij ouderdompensioen nul zijn, omdat hij/zij nog niet deelneemt. Aanbevolen wordt hier de bedragen te vervangen door de volgende formulering: 'Er wordt nog geen ouderdompensioen opgebouwd omdat u nog geen x jaar bent.'

Wat krijgen uw <eventuele> partner en <eventuele> kinderen als u overlijdt?

(18) Stel u overlijdt voor <uw x^e jaar><u uw pensioen heeft laten ingaan> < en op het moment van overlijden <werkt u bij deze werkgever><neemt u deel aan deze regeling>. <Dan <krijgt><krijgen> uw <<eventuele> partner> <en/of> <uw> <<eventuele> kind<eren>> van ons een kapitaal om een uitkering mee aan te kopen. De hoogte van dit kapitaal is afhankelijk van het moment van overlijden en bedroeg op <31-12-jjjj-1><1-1-jjjj> € <bedrag>.>

<Uw <eventuele> partner kan met dit kapitaal onderstaande uitkering aankopen:>

<Dan krijgt uw <eventuele> partner van ons:>

<vanaf uw overlijden tot <beëindigingsmoment>	€ <bedrag> <bruto><netto> per jaar>
<vanaf uw overlijden tot <zij><hij> <x> jaar is	€ <bedrag> <bruto><netto> per jaar>
<vanaf <x> jaar zolang <hij><zij> leeft	€ <bedrag> <bruto><netto> per jaar>

<<Uw kind kan><Uw <eventuele> kinderen kunnen> met dit kapitaal onderstaand pensioen <per kind> aankopen:>

<Elk kind krijgt dan:>

vanaf uw overlijden totdat <hij of zij> <x> jaar is <of als uw kind studeert <of invalide is>, totdat <hij of zij> <x> jaar is> € <bedrag> <bruto><netto> per jaar>

(19) <Overlijdt u <wanneer u bij deze werkgever werkt><wanneer u deelneemt aan deze regeling><voor u uw pensioen heeft aangekocht>? Dan <krijgt><krijgen> uw <<eventuele> partner> <en/of> <uw> <<eventuele> kind<eren>> geen uitkering van ons.>>

(20) <Let op: Volgens onze gegevens bent u gescheiden. Wij hebben bij bovenstaande bedragen <geen> rekening gehouden met uw scheiding<en>. Een deel van het pensioen dat uw partner krijgt na uw overlijden <is><gaat> naar uw ex-partner<s> <gegaan>. <De uitkering voor uw nieuwe partner kan daardoor fors lager uitvallen dan hierboven getoond.> <De uitkering voor uw nieuwe partner valt door uw scheiding<en> fors lager uit. Het bovenstaande bedrag is de uitkering voor uw huidige of toekomstige partner als u overlijdt.> [Toevoegen waar meer informatie te vinden is, indien er geen rekening is gehouden met de scheiding<en> en/of vermelding dat de deelnemer nog een brief zal ontvangen.].>>

(21) <Let op: <Uw nabestaanden krijgen <geen><een lagere> uitkering als u overlijdt < en niet meer <bij deze werkgever werkt><meedoet aan deze regeling> <en <mogelijk> <geen><een lagere> uitkering als u overlijdt> nadat u met pensioen bent gegaan>. Kijk op <link mijnomgeving><pensioenplanner> <en> www.mijnpensioenoverzicht.nl voor inzicht in wat uw nabestaanden krijgen als u overlijdt <nadat u met pensioen bent gegaan> en wat zij krijgen <als u niet meer <bij deze werkgever werkt><meedoet aan deze regeling>.>

(18) Als er sprake is van uitkeringen op basis van een beschikbaar kapitaal bij overlijden dan moeten de volgende zinnen worden overgenomen:

Stel u overlijdt voor <uw x^e jaar><u uw pensioen heeft laten ingaan> < en op het moment van overlijden <werkt u bij deze werkgever><neemt u deel aan deze regeling>. <Dan <krijgt><krijgen> uw <<eventuele> partner> <en/of> <uw> <<eventuele> kind<eren>> van ons een kapitaal om een uitkering mee aan te kopen. De hoogte van dit kapitaal is afhankelijk van het moment van overlijden en bedroeg op <31-12-jjjj-1><1-1-jjjj> € <bedrag>.>

Vervolgens wordt er een indicatie gegeven van de uitkering die met het vermelde kapitaal kan worden aangekocht. Daarbij moet voor de pensioenindicaties uitgegaan worden van de eigen

maatschappijtarieven. Voor pensioenfondsen die een gedefinieerde rekenrente hanteren, wordt uitgegaan van de eigen rekenrente. De rekenrente wordt op 1 decimaal afgerond.

Als er sprake is van partner- en wezenpensioen op rentebasis dan begint dit blok met:

Stel u overlijdt voor uw <Xe jaar><u uw pensioen heeft laten ingaan><en op het moment van overlijden><werkt u bij deze werkgever><neemt u deel aan deze regeling> <Dan krijgt uw <eventuele> partner van ons:>

Het ingangsmoment zal veelal het moment van overlijden zijn; het beëindigingsmoment kan regelingsspecifiek worden ingevuld. Er kunnen ook andere (omslag)momenten zijn die relevant zijn voor het recht op de uitkering. Indien dit het geval is kunt u die vermelden op het Uniform Pensioenoverzicht. Het partner- en wezenpensioen bij overlijden na pensioendatum kan hier niet worden vermeldt. Zie ook 21.

Voor alle bedragen in dit blok geldt: de bedragen worden niet op basis van de URM berekend. Optie 1: de verzekerde aanspraak vermelden. Optie 2 (rest. dekking): het voor Partnerpensioen beschikbare kapitaal omzetten in een pensioenuitkering o.b.v. de aankooptarieven op peildatum.

Ingeval van overlappende uitkeringsperiode van verschillende PP-aanspraken dan de betreffende aanspraken sommeren.

(19) Deze passage wordt opgenomen indien de regeling geen partnerpensioen en/of wezenpensioen kent.

(20) Deze tekst neemt u op om een deelnemer die is gescheiden te laten weten of zijn eventuele huidige (of toekomstige) partner aanspraak kan maken op het gehele bedrag. Voor de deelnemer mag er na een scheiding geen onduidelijkheid ontstaan over het partnerpensioen voor de huidige partner. Na een scheiding wordt het partnerpensioen voor de ex-partner zo snel mogelijk afgesplitst (en omgezet naar bijzonder partnerpensioen) en komt dat deel in mindering op het partnerpensioen voor de huidige partner. De 'Let op tekst' verschaft de deelnemer duidelijkheid dat er sprake is geweest van een scheiding en, of die is verwerkt (en er dus bijzonder partnerpensioen is afgesplitst) in de getoonde bedragen of dat dit nog niet is gedaan (en de huidige partner dus rekening moet houden met een lager bedrag aan partnerpensioen dan getoond).

Wanneer de situatie daarom vraagt, wordt de tekst aangepast om op de situatie aan te sluiten (bijvoorbeeld bij meerdere scheidingen of recent overlijden van de huidige partner of onbekendheid met beëindiging van samenlevingscontracten).

(21) Het eerste deel van de 'Let op'-tekst is verplicht indien het partner- en wezenpensioen na uitdiensttreding niet verzekerd is of lager is dan het partner- en wezenpensioen bij voortzetting dienstverband. Indien er geen of een lager partner- en wezenpensioen is na uitdiensttreding en geen of een lager partner- en wezenpensioen na pensionering is verzekerd wordt dus opgenomen: *Let op: Uw nabestaanden krijgen <geen><een lagere> uitkering als u overlijdt en niet meer bij deze werkgever werkt en <geen><een lagere> uitkering als u overlijdt nadat u met pensioen bent gegaan.* Pensioenuitvoerders kunnen deze tekst zelf passend maken op hun productsoorten. Indien het nabestaandenpensioen bij overlijden voor de pensioendatum hetzelfde is als het nabestaandenpensioen bij overlijden na de pensioendatum dan moet bijvoorbeeld de voorbeeldtekst passend gemaakt worden.

Het tweede deel van de let-op tekst (de verwijzing naar mpo.nl) is voor alle uitvoerders verplicht, omdat het partnerpensioen na pensioendatum en na uitdiensttreding niet wordt vermeld op het UPO en de deelnemer ook een totaaloverzicht kan vinden op mijnpensioenoverzicht.nl.

Pensioenuitvoerders mogen hier ook een concreet bedrag noemen bij het nabestaandenpensioen na pensioendatum. In plaats van de verwijzing naar mijnpensioenoverzicht kan er worden ingevuld: 'Als u overlijdt na pensioendatum ontvangt uw partner...' 'Elk kind krijgt dan...'. Pensioenuitvoerders worden geadviseerd om hier terughoudend mee om te gaan, omdat het tonen van extra bedragen op het UPO het UPO langer en ingewikkelder maakt.

	<p><Wat krijgt u als u arbeidsongeschikt wordt? (22)></p> <p>Als u arbeidsongeschikt wordt dan gaat de opbouw van uw kapitaal gedeeltelijk<niet> door. <Kijk op <link mijnomgeving><pensioenplanner><pensioenreglement> voor meer informatie over de opbouw van kapitaal als u arbeidsongeschikt wordt.> <Daarnaast krijgt u><U krijgt> als u <volledige> arbeidsongeschikt bent van ons <geen> een aanvulling op de WIA-uitkering van de overheid.></p> <p><Als u volledig arbeidsongeschikt wordt en arbeidsongeschikt blijft, krijgt u <vanaf <moment arbeidsongeschiktheid>> totdat u <x> jaar bent: € <bedrag> <bruto><netto> per jaar></p> <p>< Kijk op <link mijnomgeving><pensioenplanner><pensioenreglement> voor wat u krijgt als u gedeeltelijk arbeidsongeschikt wordt.>></p>
---	--

(22) Het bovenstaande blok is optioneel en wordt niet getoond bij arbeidsongeschikten en gewezen deelnemers. Als er geen sprake is van een uitkering bij arbeidsongeschiktheid kan worden volstaan met de melding dat er geen aanvulling is op de WIA-uitkering. Als er wel een uitkering is verzekerd, kan worden aangegeven waar die van afhankelijk is, gedurende welke periode de uitkering wordt verstrekt, hoe hoog de uitkering is. Als er sprake is van een aanvulling op de WIA kunnen de bedragen inclusief WIA worden vermeld. Let op: de WIA-uitkering eindigt op de nieuwe ingangsdatum van de AOW. Aanvullende arbeidsongeschiktheidsuitkeringen hoeven niet mee te bewegen met de nieuwe einddatum van de WIA. Breng een verschil in einddatum dus voldoende tot uitdrukking in uw toelichting.

Indien de pensioenopbouw afhankelijk is van de mate van arbeidsongeschiktheid dan is het wenselijk dat de deelnemer wordt verwezen naar een plek waar hij meer informatie hierover kan lezen. Alleen het opnemen van de zin 'Als u arbeidsongeschikt wordt dan gaat u pensioenopbouw gedeeltelijk door' volstaat niet in dat geval, omdat het de deelnemer geen handelingsperspectief biedt.

Hoe zeker is uw pensioen?

De hoogte van uw pensioen staat <niet> vast (23)

De hoogte van uw pensioen hangt af van de hoogte van uw <verzekerde><opgebouwde> pensioenkapitaal<, de winstdeling> en het tarief dat wij gebruiken als u uw pensioen bij ons aankoopt. De hoogte van uw pensioen hangt ook af van hoe wij en wanneer wij het pensioen aan u moeten uitkeren.

(24) <In de tabel hieronder ziet u wat u naar verwachting krijgt vanaf <leeftijd>:

Inschatting van uw aan te kopen pensioen als u blijft werken, in drie scenario's

Als het tegenzit	€ <bedrag><bruto><netto> per jaar
Verwachte pensioenuitkering	€ <bedrag> <bruto><netto> per jaar
Als het meezit	€ <bedrag> <bruto><netto> per jaar

>

(23) Indien de hoogte van het pensioen niet vaststaat dan moet hier worden gekozen voor: 'de hoogte van uw pensioen staat niet vast'. De tekst in dit blok mag u laten aansluiten op het Pensioen 1-2-3. Indien de deelnemer een (voorlopige) keuze heeft gemaakt voor een variabele uitkering dan dienen pensioenuitvoerders zelf een passende tekst op te nemen die aansluit bij de productkenmerken.

(24) Het opnemen van de tekst bij 24 en de tabel is optioneel voor actieve deelnemers. Indien de tabel wordt opgenomen dan moet in de tabel het nominaal aan te kopen pensioen bij voortzetting dienstverband worden getoond. Zie punt 12 (en 11, maar wel inclusief de toevoeging toekomstige premies) voor meer informatie over de berekeningswijze. Getoond worden de 5, 50 en 95 percentiel. Bij gewezen deelnemers kan de tabel niet worden opgenomen.

Voor pensioenfondsen is het advies van de Pensioenfederatie om de optionele tabel niet op te nemen (zie ook (26) voor meer hierover).

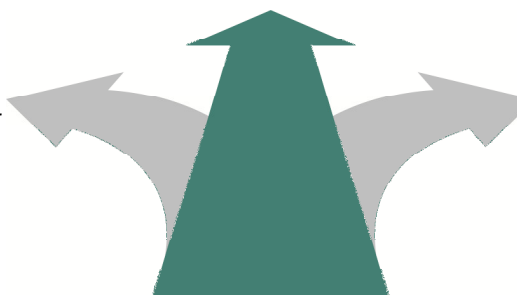
Wat als het mee- of tegenzit? (25)

(26) <Bij de <volgende> inschatting hebben we ook rekening gehouden met een mogelijke stijging van de prijzen. Prijsstijgingen hebben geen invloed op de hoogte van uw pensioen. Maar wel op wat u met dat pensioen kunt kopen. Dit noemen we koopkracht. Als de prijzen stijgen en uw pensioen niet stijgt, kunt u met hetzelfde pensioen minder kopen. Een simpel voorbeeld: 20 jaar geleden kostte een ijsje 50 cent, nu betaalt u voor een ijsje 2 euro.> <We hebben een inschatting gemaakt van uw pensioen als we te maken krijgen met flinke mee- of tegenvallers. Bij deze inschatting houden we ook rekening met een mogelijke stijging van de prijzen.> De inschatting geeft dus de koopkracht van uw pensioen weer. U ziet daarom andere bedragen dan eerder in dit overzicht.

(27)

Verwacht<e> <eindresultaat><koopkracht>: € <bedrag>
(<bruto><Netto> per jaar op <leeftijd>)

Als het tegenzit <is uw
koopkracht>:
€ <bedrag>
<bruto><netto> per jaar

Als het meezit <is uw
koopkracht>:
€ <bedrag>
<bruto><netto> per jaar

Inschatting van uw aan te kopen pensioen als u nu stopt met werken:
€ <bedrag> <bruto><netto> per jaar

(28) Op www.mijnpensioenoverzicht.nl ziet u hetzelfde plaatje, maar dan met een inschatting van uw totale pensioen dat u bij ons en eventueel elders opbouwt, inclusief uw AOW. Het pensioen is daar berekend alsof het tegelijk ingaat met uw AOW en u ziet een netto bedrag per maand.

(29) <Wilt u meer informatie over de koopkracht van uw pensioen en de betekenis van de bedragen in het plaatje? U vindt een uitleg op [link mijnomgeving / website].>

Verhoging pensioen

[Hier neemt u een tekst op over de toeslagverlening. Deze tekst is vormvrij.]

(25) Dit blok is nieuw en vloeit voort uit de gewijzigde Europese IORP II-richtlijn. In dit blok wordt het ouderdomspensioen getoond in drie scenario's. Zoals ook voor de rest van het UPO geldt: de kopjes zijn verplicht om over te nemen, van de voorbeeldteksten mag worden afgeweken.

(26) In het UPO hebben we twee verschillende soorten voorbeeldteksten opgenomen. Afhankelijk van de informatiebehoeften van de deelnemers kan een keuze worden gemaakt. Eén optie is om te kiezen

voor uitgebreide uitleg over 'koopkracht' en om in de navigatiemetafoor het woord koopkracht terug te laten komen:

Prijsstijgingen hebben geen invloed op de hoogte van uw pensioen. Maar wel op wat u met dat pensioen kunt kopen. Dit noemen we koopkracht. Als de prijzen stijgen en uw pensioen niet stijgt, kunt u met hetzelfde pensioen minder kopen. Een simpel voorbeeld: 20 jaar geleden kostte een ijsje 50 cent, nu betaalt u voor een ijsje 2 euro. De inschatting geeft dus de koopkracht van uw pensioen weer. U ziet daarom andere bedragen dan eerder in dit overzicht.

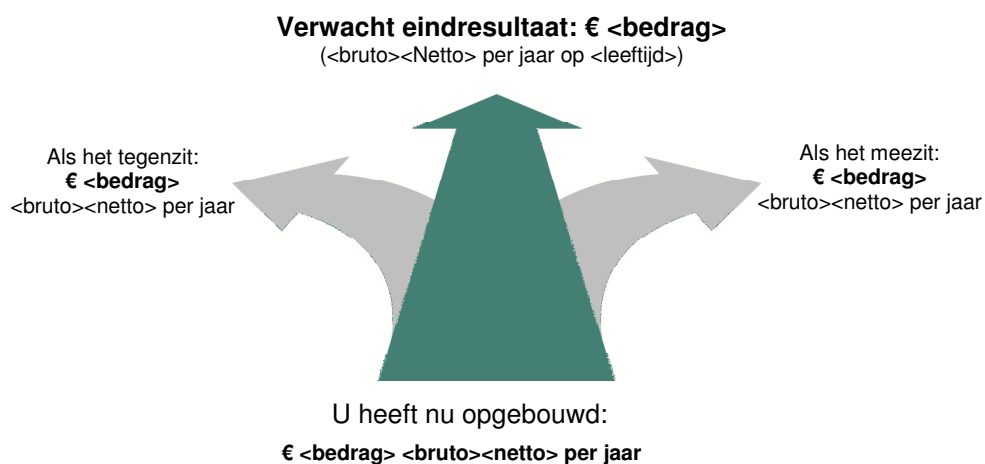
Een tweede optie is om de tekst korter te houden en in de navigatiemetafoor het begrip 'eindresultaat' te gebruiken:

We hebben een inschatting gemaakt van uw pensioen als we te maken krijgen met flinke mee- of tegenvallers. Bij deze inschatting houden we ook rekening met een mogelijke stijging van de prijzen.> De inschatting geeft dus de koopkracht van uw pensioen weer. U ziet daarom andere bedragen dan eerder in dit overzicht.

Voor pensioenfondsen is het nadrukkelijke advies van de Pensioenfederatie om te kiezen voor de tweede, korte optie en toelichting buiten het UPO op te nemen (in een bijlage/op een website). Dus:

Wat als het mee- of tegenzit?

We hebben een inschatting gemaakt van uw pensioen als we te maken krijgen met flinke mee- of tegenvallers. Bij deze inschatting houden we ook rekening met een mogelijke stijging van de prijzen. De inschatting geeft dus de koopkracht van uw pensioen weer. U ziet daarom andere bedragen dan eerder in dit overzicht.

(27) De drie scenariobedragen bij de pijlen moeten berekend worden op basis van de Uniforme Rekenmethodiek (URM) en gaan bij actieve deelnemers uit van voortzetting dienstverband. De scenariobedragen wijken vanwege de URM-rekenmethodiek af van het reglementair te bereiken pensioen dat eerder op het UPO staat. De rekenregels van de URM zijn opgenomen in artikelen 14a t/m 14j van de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling⁴. Pensioenuitvoerders zijn verplicht om de navigatiemetafoor, inclusief de drie scenariobedragen en het

⁴ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2018-22286.html>

opgebouwde pensioen op te nemen op het UPO. Het bedrag onderaan de navigatiemetafoor is hetzelfde bedrag als bij punt (11) en op de daar omschreven manier berekend. Het bedrag onderaan de navigatiemetafoor is dus de indicatie van het nominaal aan te kopen pensioen op pensioendatum dat met het te bereiken kapitaal bij beëindiging dienstverband (per peildatum) kan worden aangekocht.

Een alternatief voor de tekst boven de middelste pijl in de navigatiemetafoor kan zijn 'verwacht<e><eindresultaat><koopkracht>: € <bedrag> (<bruto><Netto> als u uw pensioen laat ingaan op uw <leeftijd>e.' Dergelijke alternatieven kunnen duidelijker zijn voor deelnemers, mits ze niet onterecht de suggestie wekken dat (als er meerdere aanspraken zijn die op diverse leeftijden ingaan) al het pensioen op de betreffende datum ingaat.

In lijn met de tekst bij punt (26), dienen pensioenuitvoerders in de navigatiemetafoor een keuze te maken voor de term 'eindresultaat' of 'koopkracht'.

Alleen bij netto pensioenregelingen moet er overal worden gekozen voor 'netto'. Dit gehele blok is zowel voor actieve als voor gewezen deelnemers verplicht.

De getoonde bedragen bij de metafoor zijn elk het resultaat van een optelling van de pensioenbedragen van de verschillende pensioenvormen (totaal ouderdomspensioen – wellicht voor meerdere verschillende tijdelijke uitkeringsperioden; OP-65, OP-67 en OP-68). De bedragen komen zo overeen met de totale uitkering direct na bereiken van de meest recente, laatst afgesproken reglementaire pensioenrichtleeftijd (vaak leeftijd 68). Het gaat dus om een weergave op dezelfde leeftijd als bij het reglementair te bereiken ouderdomspensioen eerder op het UPO.

Let op: de drie bedragen bovenaan de navigatiemetafoor zijn dus bedragen berekend op basis van de URM (in vaktermen ook wel reële bedragen in euro's van nu genoemd) en gaan bij actieve deelnemers uit van voortzetting dienstverband. Het bedrag onder de pijlen (het nu opgebouwde nominale pensioen) is niet gecorrigeerd voor de inflatie. Bij gewezen deelnemers moet bij alle bedragen worden uitgegaan van einde dienstverband. Omdat bij gewezen deelnemers het dienstverband is geëindigd en aangezien het bedrag onder de pijl niet is gecorrigeerd voor inflatie (in vakterm ook wel een 'nominaal' bedrag) en de drie bedragen bovenaan wel (URM-/reële bedragen), kan het zijn dat bij gewezen deelnemers één of meer bedragen boven de pijlen lager zijn dan het bedrag onderaan de pijl.

(28) De navigatiemetafoor zal ook worden opgenomen op mijnpensioenoverzicht.nl. Op het UPO wordt daarom onder de navigatiemetafoor een verwijzing opgenomen naar mijnpensioenoverzicht.nl. Deze verwijzing is verplicht om over te nemen.

(29) Deelnemers kunnen bij het lezen van dit blok een aantal vragen hebben. Bijvoorbeeld: wat betekent mee- of tegenzitten en met welke economische omstandigheden is er rekening gehouden in de drie scenario's? Om het UPO beknopt en overzichtelijk te houden is ervoor gekozen om deze uitleg niet op het UPO zelf op te nemen. Uitvoerders worden geadviseerd om het blok met de scenario's te eindigen met een verwijzing naar een plek waar de deelnemers meer uitleg kunnen vinden.

Hoeveel kosten zijn er ingehouden in <jjjj>? (30)

	Kosten Voor de uitvoering van de pensioenregeling maken wij kosten. De volgende kosten hebben wij ingehouden op <de premie><uw pensioenkapitaal>:	
	<Kosten verzekeringsmaatschappij>	< €.....>
	<kosten bemiddelaar of verzekeringsadviseur>	< €.....>
	<aan- en verkoopkosten>	< €.....>
	<xx>	< €.....>
	Totaal	< €.....>

(30) Wetgeving schrijft voor dat op het UPO informatie over de ingehouden kosten moet worden opgenomen. De kosten hoeven alleen opgenomen te worden indien ze van invloed zijn op de uiteindelijke pensioenuitkering en dit is afhankelijk van hoe de kapitaalregeling precies is vormgegeven. Is er een gegarandeerd kapitaal op pensioendatum en zijn de kosten niet van invloed op de hoogte van dit kapitaal, dan hoeft in lijn met model 1 de kosten niet opgenomen te worden. Ook als alle kosten op de premie worden ingehouden hoeven ze niet te worden opgenomen in dit blok. De pensioenuitvoerder mag er wel voor kiezen om de kosten op te nemen. Komen de kosten ten laste van het kapitaal dan moeten de kosten wel worden opgenomen.

Meer weten?

	Wilt u een persoonlijk totaaloverzicht? (31) Op www.mijnpensioenoverzicht.nl staat een persoonlijk totaaloverzicht van het pensioen dat u via uw werk heeft opgebouwd én van de AOW. U ziet ook een inschatting van uw netto inkomen na pensionering. En u kunt uw pensioen met uw <eventuele> huidige inkomen vergelijken <en samen met uw <eventuele> partner uw gezamenlijk pensioen bekijken>. <Pensioen opgebouwd in een nettopensioenregeling is niet opgenomen op www.mijnpensioenoverzicht.nl .>
	<Wilt u meer inzicht in uw pensioenregeling en de keuzes die u heeft? (32) Het Pensioen 1-2-3 <link Pensioen 1-2-3 van pensioenuitvoerder><link naar mijnomgeving> geeft u inzicht in de onderdelen van uw pensioenregeling. U ziet ook welke keuzes u heeft. <Daarnaast kunt u op <de pensioenplanner><link mijnomgeving> zien wat de invloed van die keuzes is op uw eigen situatie.> <Bekijk daar ook hoeveel u netto krijgt <en> <, > <of dat genoeg voor u is> <en wat u kunt doen om uw uitgaven en inkomen na pensionering op elkaar af te stemmen.> Ten slotte vindt u <daar><op onze><website> ook <u>het pensioenreglement</u> , ons jaarverslag en beleggingsinformatie.> (33)

	<p><Wilt u meer inzicht in uw pensioenregeling en de keuzes die u heeft? (32)> U kunt <in><op> <pensioenplanner><link mijnomgeving><pensioenreglement> bekijken welke keuzes u heeft en wat de invloed van die keuzes is op uw eigen situatie. <Bekijk daar ook hoeveel u netto krijgt <en> <, > of dat genoeg voor u is <en wat u kunt doen om uw uitgaven en inkomen na pensionering op elkaar af te stemmen>.> Tenslotte vindt u <daar><op onze><website> ook het pensioenreglement, ons jaarverslag en beleggingsinformatie.> (33)</p>
	<p>Wilt u meer weten over de financiële gezondheid van <naam pensioenuitvoerder>? (34) De beleidsdekkingsgraad van <naam pensioenuitvoerder> is per <datum> <xxx,x>%.<Kijk op> <onze website><url><Klik hier> voor meer informatie over onze financiële situatie en de <actuele>beleidsdekkingsgraad, die gevolgen kunnen hebben voor uw pensioen.</p> <p><Omdat de financiële situatie niet goed genoeg is, heeft <pensioenuitvoerder> een herstelplan. [Hier neemt u een toelichting op.]></p>
	<p>Heeft u vragen? <Of wilt u een wijziging doorgeven?> Neem dan contact met ons op. (31) Op <website><link mijnomgeving><pensioenplanner> kunt u ook terecht voor meer informatie. Wij zijn bereikbaar via <e-mailadres> en op <telefoonnummer>.</p>
	<p><Pensioenaangroei factor A in <eejj-1> € <bedrag> (35)> U heeft uw factor A nodig als u wilt berekenen hoeveel fiscale ruimte u heeft om uw pensioen aan te vullen met lijfrentes.></p>

(31) Het opnemen van een verwijzing naar de website van de pensioenuitvoerder op het Uniform Pensioenoverzicht en een verwijzing naar mijnpensioenoverzicht.nl is verplicht.

(32) Bij actieve deelnemers wordt de verwijzing naar Pensioen 1-2-3 opgenomen (en dus niet de verwijzing naar de keuzemogelijkheden). Bij gewezen deelnemers mogen uitvoerders zelf bepalen welk blok getoond wordt: of de verwijzing naar Pensioen 1-2-3 of verwijzing naar de keuzemogelijkheden. Het is niet de bedoeling om beide blokken tegelijkertijd op te nemen. Uitgangspunt is als de (gewezen) deelnemer toegang heeft tot Pensioen 1-2-3 dat dan het blok 'Pensioen 1-2-3' wordt opgenomen en het blok 'keuzemogelijkheden' niet. Aanbevolen wordt om in bovenstaand blok zo concreet mogelijk te verwijzen naar waar men meer informatie kan vinden. Pensioenuitvoerders mogen hier ook een bulletgewijze opsomming opnemen.

(33) Voorgescreven in de IORP-II richtlijn is dat in het Pensioenoverzicht wordt vermeld waar en hoe aanvullende informatie kan worden verkregen over onder meer: de in de artikelen 29 en 30 (link naar jaarverslag en beleggingsinformatie of beleggingsbeginselen) vermelde informatie. Volgens de nationale wetgeving is deze directe verwijzing niet verplicht, maar de Pensioenkoepels hebben er voor gekozen om toch een directe verwijzing op te nemen omdat dit voor de deelnemer het meest helder is.

(34) Voorgescreven is dat informatie over de beleidsdekkingsgraad op het UPO wordt opgenomen. Dit blok is alleen verplicht voor pensioenfondsen. Verzekeraars hoeven dit blok dus niet op te nemen.

Het gaat hierbij om de beleidsdekkingsgraad op de peildatum van het UPO, naar Nederlandse maatstaf. Pensioenfondsen die gevestigd zijn in het buitenland zijn verplicht om de beleidsdekkingsgraad naar Nederlandse maatstaf op te nemen.

Als er een herstelplan is, dan moet in dit blok naar het herstelplan worden verwezen.

(35) Het is wettelijk verplicht om actieve deelnemers te informeren over de factor A. Deze moet worden vermeld op het Uniform Pensioenoverzicht. Voor gewezen deelnemers die in de periode relevant voor het UPO pensioen hebben opgebouwd, moet de factor A ook worden opgenomen. Voor de andere gewezen deelnemers is dit blok niet relevant en hoeft dan niet getoond te worden. Bij het nettopensoen hoeft de factor A ook niet te worden getoond.

<Dit Pensioenoverzicht is op zorgvuldige wijze tot stand gekomen. Wij zijn uitgegaan van de ons bekende gegevens en uw pensioenreglement. Het pensioenreglement is uiteindelijk bepalend. <U kunt het pensioenreglement <bij ons opvragen> <of> <downloaden van <...>.> De Nederlandsche Bank (DNB) en Autoriteit Financiële Markten (AFM) houden toezicht op pensioenuitvoerders in Nederland. Dus ook op <naam pensioenuitvoerder>. (36)

(36) De laatste zin van deze tekst is voor alle pensioenuitvoerders verplicht. Pensioenuitvoerders die gevestigd zijn in het buitenland vervangen de namen van de toezichthouders en van het land in de correcte namen.

Voor de rest van de tekst geldt: pensioenuitvoerders mogen het UPO eindigen met deze optionele disclaimer. Bij het maken van de keuze om wel of geen gebruik te maken van deze disclaimer adviseren we pensioenuitvoerders ook rekening te houden met de opvatting van de ombudsman pensioenen: *Alle uitingen van het fonds zijn voorzien van een disclaimer/voorbehoud waardoor zij in formele zin niet bijdragen aan de "sociale zekerheid" van de individuele deelnemer. Aan de beoordeling of er in een geval dat een pensioenuitvoerder foute informatie verstrekt er sprake kan zijn van een gerechtvaardigd vertrouwen en een mate van kenbaarheid, wordt op deze manier niet toegekomen (jaarverslag 2018).* Ook de AFM adviseert om géén disclaimer op te nemen.